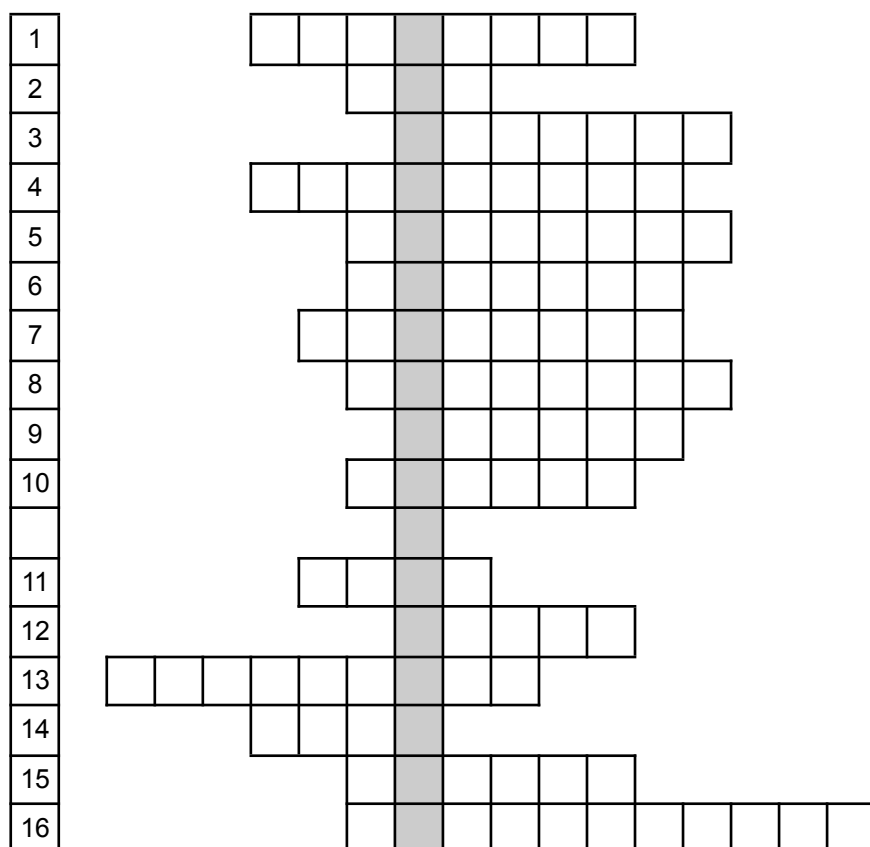

Včelísek 4/2023

Vítáme vás při čtení a luštění dalšího ročníku našeho časopisu Včelísek. Doufáme, že se vám opět budou úkoly líbit a třeba se během luštění i něco nového naučíte.

Doplňovačka

V tajence vám opět vyjde jeden jev z fyziky, který má uplatnění ve včelaření.

1. Včely sbírají surovinu pro tento jejich produkt zejména na pupenech rostlin. Je to hmota, kterou používají ke tmelení a dezinfekci v úle.
 2. Přirození namnožené včelstvo, které hledá nové místo k bydlení.
 3. Jak se říká včele dělnici, která mimo úl sbírá pyl, vodu, nektar, propolis a další látky?
 4. Vyústění voskových žláz na těle včely se nazývají vosková _____ .
 5. Včelí plásty, které obsahují větší buňky.
 6. Obranný orgán včely.
 7. Základní nástroj včelaře fungující na principu páky.
 8. Největší buňka v úle.
 9. Zařízení k hrubší filtraci medu po vytočení.
 10. Kapalná látka, kterou včely sbírají ve květech.
 11. Včelí produkt, který lidé používají například k výrobě svíček.
 12. Odřezky plástů a souší.
 13. Vosková deska, která se vkládá do rámečků.
 14. Starší typ úlu. Je vyroben z klády.
 15. Nástroj, kterým včelaři například uchopují rámky z plána.
 16. Název trubic, které odstraňují v těle včely škodliny.,
-

Slovní had

Zkuste si zasoutěžit a vymyslet co nejdelšího slovního hada, který bude obsahovat slova se včelařskou tematikou. Slova na sebe musí navazovat jako u slovního fotbalu.

Uvedeme si několik příkladů.

- *rozpěrák - kuřák - klát - troud - dýmák - kukla - ...*
- *úl - létavka - aksamitník - košnice - ...*
- *nástavek - klobouk - krokus - sršeň - ...*
- *plást - trubec - cukr - rukavice - eukalyptus - sosák - kaštan - nektar - ...*

Vyhrává ten, kdo vymyslí nejdelší řadu a dokáže vysvětlit souvislost slov v řadě se včelařením.

Orientace včel podle polohy Slunce

Včely se dokážou orientovat podle polohy Slunce i při zatažené obloze. Jak však poznají, kde je poloha Slunce, které je schováno za mraky.

Odpovědí je fyzikální jev, který vám vyšel v tajence doplňovačky.

Sluneční světlo, které prochází atmosférou, se ve vzduchu rozptyluje. Díky tomu například vidíme oblohu jako modrou. Navíc dochází k danému jevu. Proto například s výhodou používáme tzv.

_____ sluneční brýle, které pomáhají odfiltrovat odražené světlo od vodorovných ploch a ochránit tak před nepříjemným odrazem například řidiče osobních automobilů.

Daný jev je vidět i při zatažené obloze. Včely díky tomu dokáží poznat polohu Slunce, i když je schované za mraky.

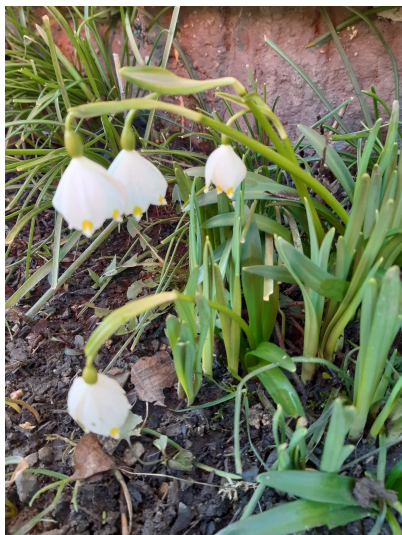
Skrývačky

V následujících větách najděte pojmy, které souvisejí se včelařením.

1. Utáhneme dlouhý šroub.
 2. Podívej se do mapy, lenochu líný.
 3. Celý den leje a leje, další den snad bude lépe.
 4. Včela jsme navštívili v Čeladné místní kostel.
 5. Viděl jedoucí kolotoč kolem našeho domu.
 6. Našeho kouče Slouku nic nepřekvapí.
-

Botanika - jarní květena

		
sněženka podsněžník	ladoňka	vrba jíva
		
bledule jarní	čemeřice	maceška

prvosienka jarní

krokus

vřesovec

Asi tušíte, že názvy rostlin pod obrázky nejsou správné. Ano, jsou přeházené. Zvládnete to napravit?

Kvízové otázky

1. Kdo vynalezl medomet?
 - a. Franz Hruschka
 - b. Lorenzo Langstroth
 - c. Karl Frisch
 2. Jak se nazývá typická česká rámková míra 39 krát 24 cm?
 - a. Hruschkova
 - b. Adamcova
 - c. Nováková
 3. Co se může vkládat mezi plodiště a medník těsně před medobraním?
 - a. mateří mřížka
 - b. izolační fólie
 - c. výkluz
 4. Co je zdrojem bílkovin pro včely?
 - a. nektar
 - b. pyl
 - c. medovice
 5. Ve kterém druhu medu je nejvíce minerálů?
 - a. lipovém
 - b. řepkovém
 - c. medovicovém
 6. Jak se nazývá dutina stromu obydlená včelami?
 - a. brť
 - b. klát
 - c. rousek
 7. Jak se česky nazývá roztoč varroa destructor?
 - a. kleštík včelí
 - b. kleštík zimní
 - c. kleštík obecný
 8. Jak dlouho se vyvíjí trubec?
 - a. 16 dní
 - b. 21 den
 - c. 24 dny
-

Zajímavost z přírody

V naší šachtě u vodoměru bydlí již mnoho let bydlí žába. Domnívám se, že jde o ropuchu obecnou. Když jsem ji naposledy viděl, napadla mě otázka “Co tam dělá a čím se živí?”.

Dozvěděl jsem se, že ropucha obecná je aktivní hlavně za šera a v noci. V naší šachtě má toto splněno po celý rok. Dále jsem se dočetl, že ropucha není vybíravá v jídle. Sní prakticky vše, na co narazí. Nepohrdne žížalami, hmyzem, bezobratlými. Dokonce ti největší ropuchy sní i myši mláďata. Ropuchy jsou tedy velice užitečné, protože nás zbavují škůdců.

V neposlední řadě jsou prý ropuchy velmi učenlivé. Na začátku svého života chtějí také jíst včely a vosy. Postupně se učí, že některá kořist “bolí” a začnou ji vyřazovat ze svého jídelníčku.

Doplňovačka

1		P	R	O	P	O	L	I	S	
2			R	O	J					
3				L	É	T	A	V	K	A
4		Z	R	C	A	D	É	L	K	A
5			T	R	U	B	Č	I	N	A
6			Ž	I	H	A	D	L	O	
7			R	O	Z	P	Ě	R	Á	K
8			M	A	T	E	Č	N	Í	K
9				C	E	D	N	Í	K	
10			N	E	K	T	A	R		
11				V	O	S	K			
12					V	O	Š	T	Í	
13	M	E	Z	I	S	T	Ě	N	A	
14			K	L	Á	T				
15				K	L	E	Š	T	Ě	
16				M	A	L	P	I	G	H I C K É

1. Včely sbírají surovinu pro tento jejich produkt zejména na pupenech rostlin. Je to hmota, kterou používají ke tmelení a dezinfekci v úle.
2. Přirození namnožené včelstvo, které hledá nové místo k bydlení.
3. Jak se říká včele dělnici, která mimo úl sbírá pyl, vodu, nektar, propolis a další látky?
4. Vyústění voskových žláz na těle včely se nazývají vosková _____ .
5. Včelí plásty, které obsahují větší buňky.
6. Obranný orgán včely.
7. Základní nástroj včelaře fungující na principu páky.
8. Největší buňka v úle.
9. Zařízení k hrubší filtraci medu po vytočení.
10. Kapalná látka, kterou včely sbírají ve květech.
11. Včelí produkt, který lidé používají například k výrobě svíček.
12. Odřezky plástů a souší.
13. Vosková deska, která se vkládá do rámečků.
14. Starší typ úlu. Je vyroben z klády.
15. Nástroj, kterým včelaři například uchopují rámky z plána.

16. Název trubic, které odstraňují v těle včely škodliny.,

Kvízové otázky

1. Kdo vynalezl medomet?
 - a. **Franz Hruschka**
 - b. Lorenzo Langstroth
 - c. Karl Frisch
2. Jak se nazývá typická česká rámková míra 39 krát 24 cm?
 - a. Hruschkova
 - b. **Adamcova**
 - c. Nováková
3. Co se může vkládat mezi plodiště a medník těsně před medobraním?
 - a. mateří mřížka
 - b. izolační fólie
 - c. **výkluz**
4. Co je zdrojem bílkovin pro včely?
 - a. nektar
 - b. **pyl**
 - c. medovice
5. Ve kterém druhu medu je nejvíce minerálů?
 - a. lipovém
 - b. řepkovém
 - c. **medovicovém**
6. Jak se nazývá dutina stromu obydlená včelami?
 - a. **brť**
 - b. klát
 - c. rousek
7. Jak se česky nazývá roztoč varroa destructor?
 - a. **kleštík včelí**
 - b. kleštík zimní
 - c. kleštík obecný
8. Jak dlouho se vyvíjí trubec?
 - a. 16 dní
 - b. 21 den
 - c. **24 dny**